

Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen yhteistoimintasopimusluonnoksen hyväksyminen

Khall 19.09.2023 § 233

Valmistelija Kaupunginjohtaja Juhana Juntunen puh. 044 725 5222 ja työllisyysasiantuntija Juha Heinonen.

Vuoden 2025 alusta voimaan astuva laki työvoimapalveluiden järjestämisestä siirtää vastuun työ- ja elinkeinopalveluista valtiolta kunnille. Työvoimapalvelujen järjestämisvastuu on järjestämislain mukaan kunnalla tai työllisyysalueella. Järjestämislaissa on säädetty, että kunnat, joiden työvoimapohja on vähintään 20 000, voivat järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti. Muiden kuntien tulee liittyä työssäkäyntialueensa huomioiden tarkoituksenmukaiseen työllisyysalueeseen. Kuntien on tehtävä sopimus yhteisestä toimielimestä (kuntalaki 52 §).

Kuhmon kaupungin elinvoimavaliokunta on hyväksynyt alustavan valmistelutyöryhmän valmisteleman aiesopimuksen Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen perustamisesta kokouksessaan 03.05.2023 §:n 50 kohdalla. Aiesopimuksen ovat hyväksyneet kaikki Kainuun kunnat sekä Pohjois-Pohjanmaan kunnista Kuusamo ja Taivalkoski. Viralliset valmistelutyöryhmän kokoukset on käynnistyneet 22.8.2023. Kokouksissa on kuntien nimeämien valmistelijoiden kesken valmisteltu varsinaista yhteistoimintasopimusta. Aiesopimuksessa määritelty takaraja sopimuksen valmistumiselle on 13.10.2023. Sopimus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun 2023 loppuun mennessä.

Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kuntalain 8 §:n tarkoittamana lakisääteisenä yhteistoimintana. Yhteistoimintasopimuksen tarkoituksena on sopia sopijakunnille kuuluvasta työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) mukaisesta työvoimapalveluiden järjestämistehtävien hoitamisesta lain 12 §:n tarkoittamalla tavalla. Sopimuksella sovitaan niistä ehdoista, joiden mukaisesti sopijapuolet antavat työvoimapalveluiden järjestämisvastuuseen kuuluvat tehtävät Kajaanin kaupungin järjestettäväksi ja mitä toimivaltaa vastuukunta delegoi muille sopijakunnille. Sopijakunnat muodostavat yhteistoiminta-alueen (työllisyysalueen) ja alueen kuntien yhteisenä toimielimenä toimii Kajaanin kaupungin Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen johtokunta.

Sopimuksen mukaisia tehtäviä hoitaessaan Kajaanin kaupunki toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana. Sopimus on kuntalain 52 §:n mukainen sopimus kuntien yhteisestä toimielimestä. Tehtävien hoitamisessa on kysymys kuntalain mukaisesta lakisääteisestä yhteistoiminnasta, jossa yhteistoimintatehtävien järjestämisvastuu siirretään Kajaanin kaupungin Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen johtokunnalle.

Sopimusvalmistelussa on vielä avoimia kysymyksiä, joiden ratkaiseminen vaatii kaikkien sopimuskuntien kannanottoa. Tällaisia asioita ovat mm. lain määrittämät siirtyvät tehtävät toiminnoittain ja niiden delegointi sopijakunnille. Kyseinen puute ei ole sellainen, joka olisi ylivoimainen este sopimuksen hyväksymiselle, koska tehtävien hoidon järjestäminen on määritelty johtokunnan tehtäviin ja toimivaltaan kuuluviksi asioiksi. Lisäksi Kajaanin kaupunki sekä yksittäinen

sopijakunta voivat keskenään sopia erikseen määritellyissä tehtävissä työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä (sopimusluonnoksen kohta 4, Kuntalaki 53–54 §:t).

Valmistelu on kesken myös työ- ja elinkeinoministeriölle lähetettävän työvoimapalveluiden järjestämissuunnitelman (380/2023, 15 § ilmoitusvelvollisuus) osalta. Tämä asia on sopimuksen mukaan johtokunnan tehtäviä ja toimivallassa, mutta perustamisvaiheessa po. suunnitelma tulee olla sopijakuntien hyväksymä.

Työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen sopijakunnat vastaavat täysimääräisesti työllisyysalueen yhteistoimintatehtävien nettokustannuksista. Valmistelun edetessä on tehty vaihtoehtoisia laskelmia kuntakohtaisista nettokustannuksista, joiden eroavuudet ovat olleet marginaalisia. Kustannusten jakoperusteesta voidaan poiketa niiden kustannusten osalta, jotka on mahdollista laskuttaa kuntakohtaisiin toteutuneisiin kustannuksiin perustuen. Tämä mahdollistaa kuntakohtaisten eroavuuksien huomioimisen.

Henkilöasiakastyötä tekevien siirtymisestä kuntien palvelukseen ja ilmoittautumismenettelystä mihin sopijakuntiin heitä siirtyy, sovitaan sopijakuntien kesken myöhemmin valtiolta siirtyvän henkilöstön määrän ja tehtävien tarkennuttua valtion yhteistoimintamenettelyssä. Kunnat laativat henkilöasiakastyötä tekevän henkilöstön tehtäväkuvat.

Kuhmon kaupungin osalta tämänhetkinen arvio on, että kaupungin palvelukseen siirtyvää henkilöstöä on 3,5 htv.

Koska sopimusluonnoksessa on edelleen kohtia, joista ei ole kaikkien kuntien kanta tiedossa, on perusteltua delegoida lopullisen sopimuksen hyväksyminen kaupunginhallitukselle, jotta yhteistoimintasopimus saadaan hyväksytyä toimivaltaisessa toimitelmässä viimeistään lokakuun 2023 loppuun mennessä lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää:

1. hyväksyä osaltaan Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen luonnoksen
2. esittää sopimusluonnoksen hyväksymistä edelleen kaupunginvaltuustolle siten, että lopullisen liitteet sisältävän sopimuksen hyväksyminen delegoidaan kaupunginhallitukselle.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Päätös Kaupunginvaltuusto yksimielisesti hyväksyi kaupunginhallituksen esityksen.

Khall 10.10.2023 § 254
622/00.04.01/2023

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 25.9.2023 §:n 65 kohdalla Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen yhteistoimintasopimusluonnoksen, ja valtuutti kaupunginhallituksen hyväksymään lopullisen työ- ja elinkeinoministeriölle toimitettavan yhteistoimintasopimuksen. Sopimusluonnos on käsitelty sopijakuntien valtuustoissa ja vastaavalla tavalla kunnanhallitukset on valtuutettu hyväksymään lopullisen työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun loppuun mennessä toimitettavan yhteistoimintasopimuksen.

Yhteistoimintasopimus on viimeistelty yhteistyössä kuntien päätöksentekoon, ja siinä on vain muutamia lähinnä teknisiä muutoksia sopimusluonnokseen. Sopimuksessa sovitaan sopijakunnille kuuluvasta työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) mukaisesta työvoimapalveluiden järjestämistehtävien hoitamisesta lain 12 §:n tarkoittamalla tavalla. Sopimuksen mukaisia tehtäviä hoitaessaan Kajaanin kaupunki toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana. Tämä yhteistoimintasopimus on kuntalain 52 §:n mukainen sopimus kuntien yhteisestä toimielimestä. Tehtävien hoitamisessa on kysymys kuntalain mukaisesta lakisääteisestä yhteistoiminnasta, jossa yhteistoimintatehtävien järjestämistä vastuu siirretään Kajaanin kaupungin Kainuu-Koillismaan työllisyysalueelle.

Kajaanin kaupunki järjestämistä vastuuksenaan työvoimaviranomaisena sitoutuu siirtämään työllisyysalueen muille kunnille sopimus pohjaisesti suurimman lain mahdollistaman määrän toimivaltaa työllisyysasioissa. Toimivallan delegoimisesta kaupunki tekee sopimukset myöhemmin erikseen niiden kuntien kesken, joille toimivaltaa delegoidaan. Henkilöasiakastyötä tekevien siirtymisestä kuntien palvelukseen ja ilmoittautumismenettelystä mihin sopijakuntiin heitä siirtyy, sovitaan sopijakuntien kesken myöhemmin, kun toimivallan delegointisopimukset on tehty, ja valtiolta siirtyvän henkilöstön määrä ja tehtävät ovat tarkentuneet valtion yhteistoimintamenettelyssä.

Yhteistoimintasopimuksen lisäksi työ- ja elinkeinoministeriölle on toimitettava suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämisestä. Suunnitelma on yhteistoimintasopimuksen mukaan johtokunnan tehtävä, mutta perustamisvaiheessa suunnitelma tulee olla sopijakuntien hyväksymä.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen sekä liitteenä olevan suunnitelman työllisyysalueen työvoimapalveluiden järjestämisestä.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.